

การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากับ
วัฒนธรรมองค์กรของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1

Application of Good Governance Principles in Administration of the
School Administrators and Organizational Culture of the Schools under
Sukhothai Primary Educational Service Area Office 1

รัฐพล จิตmani¹ มาลัย วงศ์ทัยวัฒนา² ขจรอรุณ พงศ์วิริทธิ์ธร³
บุศรา เชื้อดี⁴ บัวพรรณ คำเฉลา⁵ กิตติกวินเดชน์ วงศ์หมั่น⁶

Rattapon Jitmanee, Malai Wongruethaiwattana, Kajornatthapol Pongwiritthon,
Busara Chuadee, Buaphan Khamchalour, Kitkawindet Wongmun

บทคัดย่อ (Abstract)

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล วัฒนธรรมองค์กรและความสัมพันธ์ของการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา กับ วัฒนธรรมองค์กรของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างโดยวิธีการกำหนดกลุ่มตัวอย่างจากการเปิดตารางของเครจซี่และมอร์แกนที่ระดับความเชื่อมั่น 95% จำนวน 134 คน และนำมาใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง เนื่องจากข้อมูลกลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ให้ข้อมูลการตอบที่มีความสำคัญและต้องให้ผู้ตอบสนใจในการให้ข้อมูลแบบสอบถามการสมัครใจในการให้ข้อมูลของการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ และแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณด้วยสถิติบรรยาย ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติทดสอบความสัมพันธ์ของตัวแปร สำหรับกำหนดการวัดเป็นค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ผลการวิจัย พบว่า ระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา กับ วัฒนธรรมองค์กรของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.74$, S.D.=0.77) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า พบว่าทุกด้านมีระดับ

Received: 2020-12-26 Revised: 2021-02-16 Accepted: 2021-02-21

¹ โรงเรียนบ้านห้วยไคร้ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 Ban Huaiyakrue School
Primary Educational Service Area Office 1. Corresponding Author e-mail: tok2029@gmail.com

² คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น, Faculty of Education, Northern College

³ คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น, Faculty of Business Administration, Northern College

⁴ คณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น, Faculty of Education, Northern College

⁵ คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น, Faculty of Business Administration, Northern College

⁶ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, Faculty of Humanities and Social Sciences, Ubon Ratchathani Rajabhat University

ระดับมีการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล อยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับด้านที่มีค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ หลักความคุ้มค่า หลักความสำนึกรับผิดชอบ หลักการมีส่วนร่วม หลักความโปร่งใส หลักคุณธรรม และหลักนิติธรรม ส่วนระดับวัฒนธรรมองค์กรของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.80$, S.D.=0.76) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านมีระดับการปฏิบัติ อยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับด้านที่มีค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ วัฒนธรรมแบบปรับตัว วัฒนธรรมแบบมุ่งผลสำเร็จ วัฒนธรรมแบบเครือข่าย และวัฒนธรรมแบบราชการ การทดสอบสมมติฐานการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากับวัฒนธรรมองค์กรของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 มีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับค่อนข้างสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($r=0.49$)

คำสำคัญ (Keywords): หลักธรรมาภิบาล; วัฒนธรรมองค์กร; ผู้บริหารสถานศึกษา

Abstract

The research had the objectives to study the level of the application of good governance principles in administration, the level of organizational culture, and the relationship of the application of the good governance principles in administration of the school administrators and organizational culture of the schools under Sukhothai Primary Educational Service Area Office 1. The population and sample were 134 school administrators under Sukhothai Primary Educational Service Area Office 1, using the table of Krejcie and Morgan at a 95% confidence level, then applied using the purposive sample method. Because of the importance of the data, the respondents must voluntarily provide the information. The research tool was a questionnaire, with the parts of checklist and 5-level rating scale. The quantitative data were analyzed by the descriptive statistics, frequency, percentage, mean, standard deviation, as well as the statistics to test the relationship of variable to define the measurement of Pearson's correlation coefficient. The results showed that the level of the application of good governance principles in administration of the school administrators and organizational culture of the schools under Sukhothai Primary Educational Service Area Office 1 in overall was at a high level ($\bar{X}=3.74$, S.D.=0.77). When considering each aspect, it was found that all aspects were at the high levels of the good governance principles in administration in descending order as follows: cost-effectiveness or economy, accountability, participation, transparency, morality, and rule of law, respectively. The level of organizational culture of the schools under Sukhothai Primary Educational Service Area Office 1 in overall was at a high level ($\bar{X}=3.80$, S.D.=0.76). When considering each aspect, it was found that all aspects were at the high levels in descending order as follows: adaptability culture, achievement culture, clan culture, and bureaucratic culture, respectively. The hypothesis testing on the application of good governance principles in administration of the school administrators and organizational

culture of the schools under Sukhothai Primary Educational Service Area Office 1 showed the positive relationship at a relatively high level with the statistically significant at the level of 0.01 ($r = 0.49$).

Keywords: Good Governance Principles; Organizational Culture; School Administrators

บทนำ (Introduction)

ในสภาวะการณ์ปัจจุบัน ประเทศไทยภายใต้การบริหารและการดำเนินงานทั้งในหน่วยงานองค์กรของรัฐบาลและเอกชนที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ องค์กรต่าง ๆ จำเป็นต้องมีการวางแผนทางด้านการบริหารงานเพื่อให้ทันต่อความเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น ทั้งนี้เกิดจากวิกฤตในอดีตที่ประเทศไทยได้ประสบกับปัญหาความหย่อนประสิทธิภาพของกลไกด้านการบริหารกิจการบ้านเมือง ด้านการบริหารราชการ การกำหนดและการกำกับนโยบายสาธารณะ ตลอดจนการทุจริตมิชอบ คอร์รัปชันในส่วนงานราชการ (จักรกฤษณ์ นรนิติผดุงการ และพงษ์เสถียร เหลืองอลงกต, 2559) ทำให้มีพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 เพื่อกำหนดให้ทุกส่วนราชการนำแนวคิดหลักธรรมาภิบาลไปประพฤติปฏิบัติตามเจตนารมณ์ของการบริหารราชการเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ โดยยึดถือหลักธรรมาภิบาลทั้ง 6 ประกอบ ได้แก่ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบและหลักความคุ้มค่า (อนิวัช แก้วจันทน์, 2556) หน่วยงานในองค์กรของรัฐบาล ซึ่งมีระบบราชการที่มีขนาดองค์กรใหญ่ ส่งผลให้เป็นอุปสรรคในการพัฒนาประเทศ ล่าช้าไม่ทันต่อเหตุการณ์ เนื่องจากการบริหารราชการแบบระบบอุปถัมภ์ และรวมอำนาจ ขาดประสิทธิภาพ ก่อให้เกิดการทุจริตและประพฤติมิชอบในระบบราชการการบริหารงานภายในองค์กรภายใต้การนำหลักธรรมาภิบาลมายึดถือและปฏิบัติย่อมจะส่งผลให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ไม่ว่าจะเป็นบุคลากรภายในหรือสมาชิกที่มีความเกี่ยวข้อง กับองค์กร ซึ่งถือได้ว่าเป็นแนวทางการปฏิบัติเสริมสร้างพฤติกรรมบนพื้นฐานของความยุติธรรม โปร่งใส และการมีส่วนร่วมที่มีต่อสังคม เพื่อเสริมสร้างค่านิยมและความเชื่อที่ดียิ่งขึ้นอย่างสม่ำเสมอและกลายเป็นวัฒนธรรมองค์กรแบบธรรมาภิบาล ซึ่งในหน่วยงานของรัฐบาลมุ่งเน้นให้องค์กรดำเนินงานเพื่อให้เกิดประโยชน์และยุติธรรมต่อองค์กร (ศุภณัฐ กุมภาวและธัชชัย จิตรนนท์, 2563) ในปัจจุบันแนวคิดเรื่องธรรมาภิบาลได้มีบทบาทอย่างมากต่อหน่วยงานภายในประเทศทั้งภาครัฐและเอกชน เช่น ทบวงมหาวิทยาลัยได้จัดตั้งคณะทำงานส่งเสริมการบริหารสถาบันอุดมศึกษาด้วยหลักธรรมาภิบาลในขณะที่กระทรวงศึกษาธิการเองก็ให้ความสำคัญของการสร้างให้เกิดระบบ การบริหาร การจัดการและการกำกับดูแลกิจการที่ดีของประเทศ และได้จัดตั้งคณะกรรมการเพื่อพัฒนาระบบการกำกับดูแลกิจการที่ดีในส่วนกลางของภาครัฐนั้นในระยะหลายปีที่ผ่านมารัฐบาลได้พยายามปรับตัวเข้าสู่ระบบธรรมาภิบาลอย่างเห็นได้ชัด เพื่อปรับปรุงงานในความรับผิดชอบให้สอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาลการที่จะทำใหคนไทยเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ได้นั้นการบริหารจัดการด้านการศึกษาก็เป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งที่จะเป็นตัวขับเคลื่อนองค์การด้านการศึกษให้เกิดการพัฒนาและส่งผลให้คนในองค์กรเป็นบุคคลที่มีความสมบูรณ์พร้อม โดยการบริหารจัดการที่ดีนั้นจะต้องมีการกระจายอำนาจ ให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ ซึ่งสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 และพระราชบัญญัติการศึกษา พุทธศักราช 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พุทธศักราช 2562 ซึ่งให้มีการจัดระบบโครงสร้างและกระบวนการจัดการศึกษาของไทยให้มีความหลากหลายทั้งในด้านนโยบายและทางปฏิบัติให้มีการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่

การศึกษาประถมศึกษากระปีการศึกษาและสถานศึกษา กำหนดให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารบุคคล และการบริหารงานทั่วไป ไปยังคณะกรรมการและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง นอกจากนี้ จะต้องมีความคณะกรรมการคอยกำกับดูแลโดยมีทั้งหมด 3 ระดับ คือ ระดับกระทรวง ระดับเขตพื้นที่การศึกษาและระดับสถานศึกษา ซึ่งคณะกรรมการของแต่ละระดับจะเข้ามามีบทบาทในการตรวจสอบการทำงานการกำหนดนโยบายเพื่อให้ทุกส่วนในสังคมได้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ จากการปรับเปลี่ยนโครงสร้างการบริหารศึกษาโดยเน้นการกระจายอำนาจเพื่อให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษานั้นทำให้สถานศึกษาจึงต้องตระหนักในการบริหารใหม่ให้มีความโปร่งใส และมีความรับผิดชอบทำให้ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายเกิดความเชื่อถือในสถานศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2562) ธรรมชาติของผู้บริหารสถานศึกษาที่ดีย่อมส่งผลต่อวัฒนธรรมองค์กรให้มีประสิทธิภาพโดยผู้บริหารสามารถปลูกฝัง ค่านิยม ความเชื่อ ความเข้าใจ ความคิดในรูปแบบพฤติกรรมปฏิบัติร่วมกันของสมาชิกในองค์กรอันเป็นผลมาจากการเรียนรู้และพัฒนา แบบแผนหรือมาตรฐานในการประพฤติปฏิบัติ ที่มีลักษณะเฉพาะร่วมกันของคนในองค์กรใช้เป็นตัวกำหนดพฤติกรรมของคนในองค์กร ซึ่งเป็นทั้งส่วนที่มองเห็นโดยการรับรู้ผ่านสัญลักษณ์และพิธีกรรม และส่วนที่อยู่ภายในซึ่งเป็นค่านิยม ความเชื่อพื้นฐานขององค์กร บรรทัดฐานอุดมการณ์ และความเข้าใจของสมาชิกในองค์กร ซึ่งสามารถถ่ายทอดไปยังสมาชิกใหม่เพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางในองค์กร (ภริวัตร ประเสริฐยา, 2556)

ผลการดำเนินงานของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ได้พบปัญหาที่เกี่ยวกับความรับผิดชอบของผู้บริหาร การมอบหมายและการนิเทศติดตามของเจ้าหน้าที่ นโยบายการบริหารงาน ทัศนคติต่องานที่ปฏิบัติ การยอมรับนับถือ ความสัมพันธ์กับครูผู้สอน ความรู้เรื่องการพัฒนาเด็ก สภาพการทำงานขาดการเปรียบเทียบและประเมินผลการดำเนินงานกับหน่วยงานอื่น ผู้บริหารขาดความเป็นภาวะผู้นำทางการบริหารงานทางด้านการจัดการศึกษา มีการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลไม่ครบตามแนวทางปฏิบัติ รวมทั้งขาดมุมมอง และวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1, 2563)

ดังนั้นจากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงได้มีความสนใจที่จะศึกษา การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากับวัฒนธรรมองค์กรของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ในการนำไปปรับใช้ในโครงสร้างการบริหารของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ให้สามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวให้ลดน้อยลงไปได้ และสามารถนำไปพัฒนาวัฒนธรรมองค์กรและระบบการดำเนินงานให้เกิดประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย (Objective Researches)

1. เพื่อศึกษาระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1
2. เพื่อศึกษาระดับวัฒนธรรมองค์กรของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากับวัฒนธรรมองค์กรของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Methods)

รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยออกแบบการวิจัยเชิงปริมาณ (Qualitative Research) โดยผู้วิจัยได้สังเคราะห์แนวคิดของนักวิชาการที่ให้ความหมายของการศึกษาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากับวัฒนธรรมองค์กร 6 ด้าน ดังนี้ 1) หลักนิติธรรม 2) หลักคุณธรรม 3) หลักความโปร่งใส 4) หลักการมีส่วนร่วม 5) หลักความสำนึกรับผิดชอบ 6) หลักความคุ้มค่า ซึ่งการวิเคราะห์แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องสามารถทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 134 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1, 2563) โดยมีวิธีการกำหนดกลุ่มตัวอย่างจากการเปิดตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 134 คน และนำมาใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เนื่องจากข้อมูลกลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ให้ข้อมูลการตอบที่มีความสำคัญและต้องให้ผู้ตอบสมัครใจในการให้ข้อมูลแบบสอบถามการสมัครใจในการให้ข้อมูลของการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย ซึ่งเป็นลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการแบบตัวเลือก (Checklist) แบ่งออกได้เป็น 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบตัวเลือก (Check List) จำนวน 4 ข้อคำถาม ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดสถานศึกษา ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 แบบสอบถามแบบมาตราส่วนมีลักษณะเป็นแบบสอบถามชนิดจัดอันดับคุณภาพ 5 ระดับของลิเคิร์ต (Likert's rating scale) 5 ระดับ คือ 5 ระดับของลิเคิร์ต (Likert's rating scale) 5 ระดับ คือ มีการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลมากที่สุด ระดับคะแนน 5 จนไปถึงมีการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ระดับน้อยที่สุด ระดับคะแนน 1 และแปลความตามหลักการแบ่งอันตรภาคชั้น (Class Interval) ดังนี้ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 แสดงว่า ระดับมีการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล มากที่สุดจนไปถึงค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 แสดงว่า มีมีการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลอยู่ในระดับน้อยที่สุด และส่วนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับวัฒนธรรมองค์กรของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 แบบสอบถามแบบมาตราส่วนมีลักษณะเป็นแบบสอบถามชนิดจัดอันดับคุณภาพ 5 ระดับของลิเคิร์ต (Likert's rating scale) 5 ระดับ คือ มีวัฒนธรรมองค์กร อยู่ในระดับมากที่สุด ระดับคะแนน 5 จนไปถึงมีวัฒนธรรมองค์กร อยู่ในระดับน้อยที่สุด ระดับคะแนน 1 และแปลความตามหลักการแบ่งอันตรภาคชั้น (Class Interval) ดังนี้ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 แสดงว่า ระดับมีวัฒนธรรมองค์กร อยู่ในระดับมากที่สุดจนไปถึงค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 แสดงว่า มีวัฒนธรรมองค์กร อยู่ในระดับน้อยที่สุด โดยเกณฑ์สัมประสิทธิ์แอลฟา มีค่าไม่ต่ำกว่า 0.70 ขึ้นไป ซึ่งการทดสอบหาค่าความเที่ยงตรง (Validity) และการทดสอบหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ผลของค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาที่

ได้มีค่าเท่ากับ 0.88 ถือว่ายอมรับได้ สามารถเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างได้ (Kajornatthapol et al., 2020)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม (Questionnaire) กับกลุ่มตัวอย่างตามจำนวนที่ได้กำหนดไว้ข้างต้นและนำข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมข้อมูลมาวิเคราะห์ทางสถิติ เพื่อนำข้อมูลมาประกอบการสรุปผลและอภิปรายผลการวิจัยให้บรรลุตามวัตถุประสงค์การวิจัยต่อไป

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการกำหนดสถิติที่มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับข้อมูลทางสถิติ เพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล มีดังนี้ 1.) สถิติพื้นฐานการวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา ผู้วิจัยนำมาใช้เพื่อการอธิบายถึงคุณสมบัติหรือลักษณะของการแจกแจงข้อมูลตัวแปรโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป สำหรับกำหนดการวัดเป็นการหาค่าเฉลี่ยร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ 2.) สถิติการวิเคราะห์ทดสอบสมมติฐาน การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากับวัฒนธรรมองค์กรของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ซึ่งทดสอบความสัมพันธ์ของตัวแปรสำหรับกำหนดการวัดเป็นค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient)

ผลการวิจัย (Research Results)

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามการวิจัยนี้ จำนวน 103 คน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศชาย จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 65.00 มีอายุมากกว่า 50 ปี จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 43.70 มีระดับการศึกษาระดับปริญญาโทหรือต่ำกว่า จำนวน 92 คน คิดเป็นร้อยละ 89.30 และมีประสบการณ์ทำงานมากกว่า 10 ปี จำนวน 64 คน คิดเป็นร้อยละ 61.10

การวิเคราะห์ระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากับวัฒนธรรมองค์กรของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 พบว่า ระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.74$, S.D.=0.77) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าทุกด้านมีระดับระดับมีการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล อยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับด้านที่มีค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ หลักความคุ้มค่า ($\bar{X}=3.81$, S.D.=0.72) หลักความสำนึกรับผิดชอบ ($\bar{X}=3.82$, S.D.= 0.80) หลักการมีส่วนร่วม ($\bar{X}=3.80$, S.D.=0.75) หลักความโปร่งใส ($\bar{X}=3.67$, S.D.=0.73) หลักคุณธรรม ($\bar{X}=3.80$, S.D.=0.79) หลักนิติธรรม ($\bar{X}=3.55$, S.D.=0.76) ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ภาพรวมและรายด้าน

ด้านที่	การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ของผู้บริหารสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	หลักนิติธรรม	3.55	0.76	มาก
2	หลักคุณธรรม	3.80	0.79	มาก
3	หลักความโปร่งใส	3.67	0.73	มาก
4	หลักการมีส่วนร่วม	3.80	0.75	มาก
5	หลักความสำนึกรับผิดชอบ	3.82	0.80	มาก
6	หลักความคุ้มค่า	3.81	0.76	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม		3.74	0.77	มาก

การวิเคราะห์ระดับวัฒนธรรมองค์กรของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.80$, S.D.=0.76) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าทุกด้านมีระดับการปฏิบัติ อยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับด้านที่มีค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ วัฒนธรรมแบบปรับตัว ($\bar{X}=4.02$, S.D.=0.73) วัฒนธรรมแบบมุ่งผลสำเร็จ ($\bar{X}=3.87$, S.D.=0.77) วัฒนธรรมแบบเครือข่าย ($\bar{X}=3.81$, S.D.=0.81) และวัฒนธรรมแบบราชการ ($\bar{X}=3.53$, S.D.=0.75) ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับวัฒนธรรมองค์กรของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ภาพรวมและรายด้าน

ด้านที่	วัฒนธรรมองค์กรของโรงเรียน	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	วัฒนธรรมแบบปรับตัว	4.02	0.73	มาก
2	วัฒนธรรมแบบมุ่งผลสำเร็จ	3.87	0.77	มาก
3	วัฒนธรรมแบบเครือข่าย	3.81	0.81	มาก
4	วัฒนธรรมแบบราชการ	3.53	0.75	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม		3.80	0.76	มาก

การทดสอบสมมติฐานการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากับวัฒนธรรมองค์กรของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 มีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับค่อนข้างสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($r= 0.49$) ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากับวัฒนธรรมองค์กรของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1

ตัวแปร	Pearson Correlation (r)									
	Y1	ระดับ	Y2	ระดับ	Y3	ระดับ	Y4	ระดับ	Yt	ระดับ
X1	0.28**	ค่อนข้างน้อย	0.21*	ค่อนข้างน้อย	0.05	ค่อนข้างน้อย	0.31**	ค่อนข้างสูง	0.38**	ค่อนข้างสูง
X2	0.52**	ค่อนข้างสูง	0.28**	ค่อนข้างน้อย	0.01	ค่อนข้างน้อย	0.01	ค่อนข้างน้อย	0.34**	ค่อนข้างสูง
X3	0.61**	ค่อนข้างสูง	0.28**	ค่อนข้างน้อย	0.12	ค่อนข้างน้อย	-0.01	ค่อนข้างน้อย	0.41**	ค่อนข้างสูง
X4	0.41**	ค่อนข้างสูง	0.33**	ค่อนข้างสูง	0.15	ค่อนข้างน้อย	0.29**	ค่อนข้างน้อย	0.53**	ค่อนข้างสูง
X5	0.09	ค่อนข้างน้อย	0.32**	ค่อนข้างสูง	0.15	ค่อนข้างน้อย	0.46**	ค่อนข้างสูง	0.20*	ค่อนข้างน้อย
X6	0.21*	ค่อนข้างน้อย	-0.31**	ค่อนข้างสูง	0.14	ค่อนข้างน้อย	0.40**	ค่อนข้างสูง	0.21*	ค่อนข้างน้อย
Xt	0.50**	ค่อนข้างสูง	0.39	ค่อนข้างสูง	0.15	ค่อนข้างน้อย	0.37**	ค่อนข้างสูง	0.49**	ค่อนข้างสูง

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

X1	แทน	หลักนิติธรรม	X2	แทน	หลักคุณธรรม
X3	แทน	หลักความโปร่งใส	X4	แทน	หลักการมีส่วนร่วม
X5	แทน	หลักความสำนึกรับผิดชอบ	X6	แทน	หลักความคุ้มค่า
Xt	แทน	รวมเฉลี่ยทั้ง 6 ด้านของหลักธรรมาภิบาล			
Y1	แทน	วัฒนธรรมแบบปรับตัว	Y2	แทน	วัฒนธรรมแบบมุ่งผลสำเร็จ
Y3	แทน	วัฒนธรรมแบบเครือข่าย	Y4	แทน	วัฒนธรรมแบบราชการ
Yt	แทน	รวมเฉลี่ยทั้ง 4 ด้านของวัฒนธรรมองค์กร			
r	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient)			

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

การวิจัยเรื่อง การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากับวัฒนธรรมองค์กรของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ประเด็นดังนี้

1. ระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.74$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านมีระดับการบริหาร อยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับด้านที่มีค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ หลักความสำนึกรับผิดชอบ, หลักความคุ้มค่า, หลักการมีส่วนร่วม, หลักคุณธรรม, หลักความโปร่งใส, หลักนิติธรรม ตามลำดับซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วิไลรัตน์ ฝ่ายดี (2559) ผลการวิจัยพบว่า สภาพที่เป็นจริงในปัจจุบันของการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนขนาดกลางในอำเภอตำบองพระยา อยู่ในระดับมาก (หลักความรับผิดชอบ หลักการกระจายอำนาจ หลักการมีส่วนร่วม หลักประสิทธิภาพ หลักความโปร่งใส หลักประสิทธิผล หลักการตอบสนอง หลักความเสมอภาค หลักคุณธรรม หลักนิติธรรม) ทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประจักษ์ โคชะภา และพงษ์เทพ จันทสุวรรณ (2559)

ผลการวิจัยพบว่า ระดับธรรมาภิบาลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคเหนือ แต่ละด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อาริรัตน์ ปานศุภวัชร, ดารุพัสตร์ ฤทธิมนตรี และพลอยชมพู กิตติกุลโชติวุฒิ, (2561) ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา มีความคิดเห็นด้วยเกี่ยวกับวัฒนธรรมองค์กรแบบธรรมาภิบาลโดยรวมและเป็นรายด้านอยู่ในระดับมาก

2. ระดับวัฒนธรรมองค์กรของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.80$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับด้านที่มีค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ วัฒนธรรมแบบปรับตัว, วัฒนธรรมแบบมุ่งผลสำเร็จ, วัฒนธรรมแบบเครือข่าย และวัฒนธรรมแบบราชการ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย กมลลักษณ์ ธนानันต์เมธี (2559) ผลการศึกษาพบว่า ระดับค่าเฉลี่ยของธรรมาภิบาล วัฒนธรรมองค์กร ซึ่งประกอบไปด้วย 4 องค์ประกอบ คือ รูปแบบวัฒนธรรมส่วนร่วม (Involvement Culture) รูปแบบวัฒนธรรมเอกภาพ (Consistency Culture) รูปแบบวัฒนธรรมการปรับตัว (Adaptability Culture) และรูปแบบวัฒนธรรมพันธกิจ (Mission Culture) และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประจักษ์ โคชะเถา และพงษ์เทพ จันทสุวรรณ (2559) ผลการวิจัยพบว่า ระดับวัฒนธรรมองค์กรของโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคเหนือ แต่ละด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง

3. การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากับวัฒนธรรมองค์กรของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ในภาพรวม มีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับค่อนข้างสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ($r = 0.49$) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย ศรีสกุล เจริญศรี, ไซยา ยัมวิไล และปิยากร หวังมหาพร (2559) ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านธรรมาภิบาลมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับปัจจัยด้านวัฒนธรรมองค์กร โดยมีค่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประจักษ์ โคชะเถา และพงษ์เทพ จันทสุวรรณ (2559) ผลการวิจัยพบว่า วัฒนธรรมองค์กร ธรรมาภิบาลและประสิทธิผลโรงเรียนในภาพรวมมีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ อาริรัตน์ ปานศุภวัชร, ดารุพัสตร์ ฤทธิมนตรี และพลอยชมพู กิตติกุลโชติวุฒิ, (2561) ผลการวิจัยพบว่า การบริหารแบบธรรมาภิบาล ด้านการสร้างการมีส่วนร่วม มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับวัฒนธรรมองค์กรที่มีประสิทธิผล

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากับวัฒนธรรมองค์กรของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ควรมุ่งเน้นดังนี้

1. ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ควรมีการพัฒนาแนวทางการกำหนดให้บุคลากรตระหนักถึงสิทธิหน้าที่ของตนเองเข้าใจกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานร่วมกันในสถานศึกษาให้มีความชัดเจน เพื่อให้บุคลากรสามารถนำไปปฏิบัติได้ทุกคน
2. ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ควรมีการสร้างความยุติธรรมแก่บุคลากรในสถานศึกษาในการพิจารณาผลการปฏิบัติงานที่เป็นผลงานดีเด่น

และผู้ที่มีผลการปฏิบัติงานไม่เป็นไปตามเกณฑ์อย่างเป็นธรรมเพื่อสร้างความน่าเชื่อถือให้กับบุคลากรต่อผู้บริหารในการมีความยุติธรรมในการดำเนินงาน

3. ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ควรมีการประชุมวางแผนการใช้จ่ายงบประมาณอย่างเป็นระบบชัดเจน สามารถนำไปปฏิบัติได้ โดยกำหนดผู้รับผิดชอบและตรวจสอบไว้อย่างถูกต้อง เพื่อให้เกิดความโปร่งใสกับทุกฝ่าย

4. ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ควรมีการสนับสนุนให้บุคคลภายนอกเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบภายใน เพื่อให้บุคลากรเกิดการตระหนักในการมีส่วนร่วมตรวจสอบในทุกกระบวนการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา

5. ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ควรมีการกำหนดนโยบายและเป้าหมายในการปฏิบัติงานให้แต่ละฝ่ายรับผิดชอบอย่างชัดเจน เพื่อให้เกิดความสะดวกรวดเร็วในการปฏิบัติงาน

6. ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ควรกำหนดให้มีโครงสร้างการบริหารงาน มอบหมายหน้าที่ให้บุคลากรได้ปฏิบัติอย่างชัดเจน เพื่อให้เกิดความคุ้มค่าในการปฏิบัติงานมากที่สุด

7. ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ควรมีการพัฒนาและอยู่ร่วมกันของทุกภาคส่วนในสังคมอย่างสันติโดยเฉพาะบุคลากรในองค์กร เพื่อป้องกันการกระทบกันที่อาจเกิดความรุนแรงในอนาคต

8. ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ควรมีการใช้เหตุผล ใช้ข้อมูลตัวเลขต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานของโรงเรียนเพื่อใช้เป็นเกณฑ์การตัดสินใจการดำเนินงานที่ชัดเจนตรงประเด็น

9. ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ควรมีความยืดหยุ่นแต่มุ่งมั่นภายในสถานศึกษาให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนด

10. ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 ควรมีการมุ่งมั่นเรื่องให้ยึดและปฏิบัติตามกฎระเบียบ ยึดหลักการประหยัด ความสำเร็จของโรงเรียน เพื่อให้การบริหารโรงเรียนเกิดประสิทธิภาพและเกิดวัฒนธรรมองค์กรที่ชัดเจน

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

หัวข้องานวิจัยที่ควรทำต่อไปในอนาคตได้แก่ ควรให้มีการศึกษาวัฒนธรรมองค์กรตามหลักธรรมาภิบาลที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 เพื่อพัฒนาคุณภาพวัฒนธรรมองค์กรแบบธรรมาภิบาลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดอื่น ๆ เพื่อนำผลการศึกษามาเปรียบเทียบกัน ด้วยวิธีการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพหรือมีการศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อพัฒนาวัฒนธรรมองค์กรในรูปแบบต่าง ๆ ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1 และในสถานศึกษาที่มีบริบทใกล้เคียงกัน

เอกสารอ้างอิง (References)

- กมลลักษณ์ ธนानันต์เมธี. (2560). อิทธิพลของธรรมาภิบาลและวัฒนธรรมองค์การที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตภาคเหนือของประเทศไทย. *วารสารสมาคมนักวิจัย*. 21(1), 135- 142.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2562). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และฉบับที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- จักรกฤษณ์ นรนิติผดุงการ และพงษ์เสฐียร เหลืองอลงกต. (2559). การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลนายายอาม อำเภอนายายอาม จังหวัดจันทบุรี. *วารสารด้านการบริหารรัฐกิจและการเมือง*. 5(1), 126-156.
- ประจักษ์ โคชะภา และพงษ์เทพ จันทสุวรรณ. (2559). วัฒนธรรมองค์การและธรรมาภิบาลที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตภาคเหนือ. *วารสารครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี*. 4(2), 116-130.
- ภูริวัตร ประเสริฐยา. (2556). วัฒนธรรมองค์กรที่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตในการทำงานของพนักงานบริษัท โต๊ะตะเค (ประเทศไทย) จำกัด. การค้นคว้าอิสระ. บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารธุรกิจ. พระนครศรีอยุธยา: มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- วิไลรัตน์ ฝ่ายดี. (2559). การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารโรงเรียนขนาดกลางในอำเภอดำพระยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต 2. สารนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ศรีสกุล เจริญศรี, ไชยา ยิ้มวิไล และปิยากร หวังมหาพร. (2559). ธรรมาภิบาล วัฒนธรรมองค์การ กับประสิทธิภาพของหน่วยงานในสังกัดสำนักงานผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ. *วารสารช่อพยอม*. 27(1), 47-62.
- ศุภณัฐ กุมภาว และธัชชัย จิตรนนท์. (2563). การพัฒนาแนวทางการบริหารสถานศึกษาโดยยึดหลักธรรมาภิบาลสำหรับโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3. *วารสารมหาวิทยาลัยนครพนม*. 7(7), 289-303.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1. (2563). *ข้อมูลทั่วไป*. สุโขทัย: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 1.
- อนิวัช แก้วจำนงค์. (2556). *จริยธรรมทางธุรกิจ*. สงขลา: นำศิลป์โฆษณา.
- อารีรัตน์ ปานสุภาวัชร, ดารุพัสดุ ฤทธิมนตรี และพลอยชมพู กิตติกุลโชติวุฒิ. (2561). ความสัมพันธ์ระหว่างวัฒนธรรมองค์กรแบบธรรมาภิบาลกับประสิทธิภาพขององค์กรของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา. *วารสารการบัญชีและการจัดการ*. 11(1), 175-185.
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*. 30(3), 607-610.
- Kajornatthapol Pongwiritthon, Salinee Chaiwattanaporn, Sikarnmanee Syers, Pakphum Pakvipas, Sutheemon Chongesiroj. (2020). Development Guidelines of

Transformational Leadership of the School Administrator of Schools in Special Economic Zone: Chiang Rai. *Journal of Legal Entity Management and Local Innovation*. 6(6), 1-15.